

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

QUÆDAM DE

Scorbuto, Typho, Variola, et Po-
dagra, Proponens.

D

S

D

REPRINTED FROM THE

AMERICAN ANTHROPOLOGICAL

ARCHIVES

OF THE
BUREAU OF AMERICAN ETHNOLOGY

WASHINGTON, D. C.

Lynch (m)
DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

QUÆDAM DE

Scorbuto, Typho, Variola, et Podagra Proponens.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subijcit

MARTINUS LYNCH, A. M.

HIBERNUS,

*Causae proximae investigatio ad cognitionem morbi ducit
amplissimam.*

CELSUS.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,XC.

Mr Lee

with best wishes from his friend
the Author

Viró eximio

D. B. DALY, ARMIGERO;

In summo Hiberniae confilio

Senatori Integerrimo;

Libertatum Hiberniae propugnatori acerrimo;

Patriae, omnibusque probis, merito carissimo;

Sui, suorumque fautori munificentissimo;

Q. F. F. Q. S.

MARTINUS LYNCH.

Dum inter ambiendum academicos, quos jam consequor, honores, patronum circumspiciendo quaererem, cujus potissimum auspiciis committendae essent studiorum hae primitiae, patrocínio eo magis egénæ, quo minus dignae, tu primus, vir eximie, cordis mei obtutibus obversatus es; quippe qui, in unumquemque fere nostrae familiae munera cumulando, obligationes nos fecisti, quam ut grates persolvere dignas unquam opis nostrae sit futurum. Sed, quod prae caeteris me summis affecisti beneficiis, tantas a me gratias meritus es, ut non tantum solvendo unquam esse sperare non possim, sed
etiam

etiam Ciceronis ipsius facundia gratitudini quae in animo meo fervet, (nunquam, dum spiritus hos reget artus, fervere desitura) enunciandae esset impar.

Majorem certe famam, vir illustris, civis pariter et senatoris officiis diu et integerrime fungendo, in omnibus Britannici imperii oris nactus es, quam quae parvulis hisce nostris conatibus augeatur. Ad hanc dissertationem celebri tuo nomine ornandam profecto me impulit non inhonesta ambitio palam sic profitendi, quantus vir, quam merito, patriae, ob fortitudinem virtutemque summam, quibus reipublicae saluti summa studuit constantia; quibus civium prava jumentum ardori renixus est; quibus instantis tyranni vultum, si unquam necesse fuerit, spreturus est; carissimus; amicis et clientibus, ob mitiores, nec minus ideo amabiles animi dotes, quam aequo jure dilectissimus, me gentemque nostram patrocinio dignatus est. Attamen ne ceratis ope Daedalia niti videar pennis, virtutes tuas celebrare ausus, liceat materiam viribus tam iniquam relinquere, atque tantummodo profiteri, non mihi diuturniorem futuram esse vitam, quam tuorum in me meritorum memoria. Valeas, vir summe, precor, exiguumque hocce reverentiae et studii pignus benevolenter accipias.

Dabam Edinburgi Kalend. }

Junii, A. D. 1790. }

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

QUÆDAM DE

Scorbuto, Typho, Variola, et Podagra, Proponens.

STATUTIS solennibus hujus academiae florentissimae, ea qua par est diligentia, obtemperare cupiens, experimenta quaedam ad hujus argumenti partes obscuriores confirmandas et enucleandas instituere volui; res autem inopinatae et ineluctabiles, quo minus id fieret

A

obstiterunt;

Vix medicum quantumvis speciose futilitatem et summam laevitatem medicinae contemplativae five theoreticae inclamitet, invenias, quin hujus dominae servitio paruisse deprehendatur. Qui enim non pareret, cum sibi tot tamque obscura, alias alia varietate praedita, et Proteo more mutantia, oblata videt? Quis unquam vehementius in theorias et hypotheses, quam celeberrimus noster Sydenhamius invectus est? Ipse tamen passim despumationem laudat, huic credit, et hanc veneratur.

Nemo quam nos libentius id arrogantiae improbabat, quod suis nugis et vanis somniis, praemia virtutis et utilitatis postulat. Qui vero labore quaerit, diligentia colligit, multa contemplatur, caute credit, et pudenter affirmat, is nullo modo ad scientiam promovendam conferre non potest.

Clarissimus

Clarissimus ille philosophiae restaurandae
fautor et adjutor, de alchemistarum fraudibus
et praestigiis differens, quaedam in nostram sen-
tentiam notatu digna posuit: “ Vere com-
“ parari possit Agricola apud Æsopum, qui
“ vita exiturus dixit filiis se illis magnam vim
“ auri in vinea defossam reliquisse, nec satis
“ meminisse quo in loco, qui cum vineam
“ diligenter ligonibus ubique invertissent, au-
“ rum quidem reperierunt nullum; sed tamen
“ vindemiam insequentis anni, propter fossionem
“ circa radices vitium, tulerunt longe uberri-
“ mam; sic strenui illi alchemistarum labores et
“ molimina circa aurum conficiendum haud
“ paucis inventis et experimentis, tum ad rese-
“ randum naturam, tum ad usus vitae apprime
“ idoneis quasi facem accenderunt.”—Bacon
de augment. scient. lib. prim.

Arduum

Arduum certe, et periculo plenum hac in disquisitione suscepi opus, nec arrogantiae culpa vacarem, si propriis viribus fretus, tantam errorum turbam tantillis armis me fugaturum crederem. Sentio enim opiniones de humorum vitiis altius radices adegisse, quam ut academicis hujusmodi disputatiunculis evelli queant. Neque quidem dissimulandum est, non paucos medicos, humorum pathologiae addictos, summa cum laude, summoque Ægrotantium commodo, artem Apollineam exercuisse. Sed non eo minus aestimanda est veritas, quod nonnullis magni ingenii viris, a falsis positionibus veras consequentias deducere contigerit. Nec disquisitiones hujusmodi sua utilitate prorsus carebunt, etiamsi saepe error, non vero, sed errori alteri, locum cedat. Sperandum enim est, ut ex opinionum inter se dissidentium collisione, aliqua saltem veritatis scintillula elidatur.

Quando

Quando medici attentionem suam ab observatione phaenomenorum ad causarum investigationem dirigere inceperunt, plurima mala, quibus humanum corpus obnoxium est, ad vitia fluidorum referebant, sive a corruptione spontanea vel dissolutione orta, sive a potestatibus externis mutationes inducentibus, sive denique ab introductione miasmatis specifici, cui vim attribuebant agendi tanquam fermenta, totamque sanguinis massam ad suam naturam morbificam assimilandi. Tales mutationes morbidae fluidorum, licet fictae sint, sub diversis nominibus et modis variis, pars fuerunt uniuscujusque systematis pathologici, ab aevo Hippocratico ad nostrum usque. In quibus contemplandis adeo medici occupati fuere, ut usque ad tempora Hoffmanni vix animum adverterent ad statum morbidum solidi vivi, sive sensibilis sive irritabilis, sive tanquam nervi vi praeditum sit, impressiones externarum rerum menti communicandi, et in
organis

DE SCORBUTO, &c.

organis muscularibus, voluntarios quosdam motus ciendi, five tanquam fibra muscularis, facultatem habeat sese vi sua insita contrahendi, stimulo admoto.

Minime autem in animo est negare, fluida perinde ac solida corporis mutationibus morbidis esse obnoxia, five primariis five secundariis, a mutationibus in solidis antea factis, oriundis; hoc tantum decrevimus ostendere mutationes fluidorum non esse, ut creditum fuit, quorundum morborum causas proximas.

Nimis arduum esset, et pro limitibus hujus tantaminis nimis longum, fundamentum quo pathologia humoralis nititur, per omnes classes, ordines, et genera morborum, scrutando persequi; pauci quidem hoc medicinae scientiae aevo defendunt morbosam spissitudinem, et tenuitatem, aciditatem, et alkalescentiam, multasque
alias

alias acrimoniae species ab auctoribus enumeratas; sunt autem quaedam hujus pathologiae quasi rudera quae etiam elegantissima et perfectissima nostri aevi systemata male foedant, habentque patronos scriptores laudatissimos hujus aetatis. Hujus igitur tentaminis scopus erit, argumenta scrutari, quibus existentia putredinis in vivo corpore animali, fermentatio et adsimilatio fluidorum in morbis exanthemata ostendentibus, et acrimonia morbifica podagrae fulciuntur. Argumenta multa medicorum ingeniosissimorum facile adferri possunt, ad opinionem illam tamdiu defensam, refellendam, existentiam nimirum putredinis sive putrescentiae esse causam proximam typhi vel scorbuti. Elucet ex experimentis Milmanni, assidui illius et acuti causarum morborum putridorum investigatoris, illa effluvia, quae credebantur tanquam fermenta septica agere in universam fluidorum massam, non solum tales dotes non possidere, sed contra

B

revera

revera et valide putredini resistere, in iis materiis quibus admoveantur. Quum afferatur, in morbis, ut dicuntur putridis, sanguinem statum putredinis jam accepisse, sequitur ut necessario explicationem postulemus, qua ratione fluidum in eo statu in quo sanguis circumit in systemate, possit mutationem et decompositionem materiae vitae expertis subire, ad putredinem pertinentes; et quare desint phaenomena usitata processus illius chemici, nimirum extricatio aeris, &c. Sed his tam variis argumentis a priori penitus demissis, quid res factae clare monstrent quaeramus; quid species sanguinis in illis exemplis ubi hypothesis cum fiducia perfectam ejus corruptionem praedixerat? Nam haec, si esset, nequaquam latere posset; sed res est bene nota, et sententia in universum recepta, sanguinem putridum non posse cogi, quia primus est putredinis effectus compagem ejus diffringere. Examinedum vero fuit illud fluidum

dum in omni fere stadio morborum, et postquam hi morte cessarint, citra vel minimum talis status vestigium. Tota rerum congeries quas investigationes anatomicae praebuerunt quaestionem paene solvent. Si res caeteras et statum sanguinis scorbuto laborantium, et quidquid morbum et faciat et tollat, augeat aut minuat, attenta mente contemplamur, judicabimus de causis ejus tum principibus, cum quae sub iis vim illarum augent. Quae res maximi momenti quippe a quibus medela morbi pendeat, et ratio qua praecavetur. Incipiamus summo jure ab examine crasseos sanguinis, sicut in scorbuto inveniatur, qui morbus et multa symptomata cum typho habet communia, et vulgo putridus audit; Doctor Lind venam tudit multis scorbuticis, variis morbi stadiis, invenitque, eorum sanguinem, ut vulgo fecerni in duas partes elementarias, serum nempe et crassamentum, quod etiam in extremis stadiis firmum erat

erat et densum. Amicus meus ingeniosus et carus, Doctor Grogan, in dissertatione Lugduni Batavorum edita, descripsit sanguinis speciem in quibusdam aegrotis, quos in primo pariter ac extremo morbi stadio examinandi illi facultas fuit. Sub initio sanguis parum mutatus, etiamque per decursum morbi dieque ipso, quo miserandus vita excessit, invenit eum in serum et crassamentum secretum; quando vero morbus diuturnus fuerat, tunc coaguli quantitas pro sua proportionem multo major quam feri fuit, neque odorem ingratum emittebat, neque citius quam sanguis e vena hominis sani missus in putredinem abibat; vidit quoque duas foeminas sorbuto graviter laborantes infantibus mammas praeberere, citra ullam parvulorum injuriam. Interrogat, et quidem jure, num quis concipere animo possit bonum et nutrientem succum fecerni posse e sanguine tam perfecte putrido ac sibi persuadent putredinis fautores. Sed quaeret aliquis, et primo intuitu

tautu summo jure, unde igitur gingivae foetidae, unde excretiones male olentes? Solida porro contendunt simul existunt, licet statu depravato, haec igitur in putredinem abire nequeunt: Concludunt ideo putredinem oriri in systemate a fluidis primo putredine affectis. His autem reponimus, quod observatione quotidiana fulcitur, os carie exesum tam foetidum evadere, uti facile distingui possit ab eo foetore qui ex ulceribus ordinariis effluit; porro addimus, dentem exesum saepius pessimum animae odorem effecisse, sanguine simul purissimo existente. Nolumus tamen negare sanguinem valde morbidum fieri posse post morbum diu durantem; persuasimus nobis vero, in initio morbi sanguinem nullam mutationem consideratione dignam subire; scorbuticorum corpora post mortem monstrare sanguinem coactum, inque structura cellulari effusi sanguinis concretiones, duritiem ligneam communicantes. Exempla similia abundant

bundant in Rouppe. Quorum pauca a dicto scriptore laudata, digna sunt quae citentur.

“ Sanguinem vero tribus relatis temporibus,
“ nempe in morbi primo, medio, atque ultimo
“ statu, ex brachio aegrotantium misi, vel mitti
“ jussi, in nonnullis in initio et fine, in aliis me-
“ dio et fine, in aliis in initio et medio, in aliis
“ in tribus morbi statibus, parva tamen in
“ copia, ne nocerem aegris, illumque per ali-
“ quot horas sic redactum, quandoque inspexi
“ quo se habuerit modo, sequentia docebunt.

“ I. Pertusa vena in primo morbi statu, larga
“ nempe apertura, interdum exsiliit, interdum
“ vero secundum brachium stillavit sanguis, et
“ quidem spissus, crassus, subnigricans, qui, post-
“ quam per horam stetisset in vasi, incipiebat
“ deponere ferum flavum, in superficie rubicun-
“ diorem ostendebat colorem, quam cum caluit;
“ inverfa

“ inversa autem placenta exhibuit nigricantem,
 “ ut quoque interna ejus facies post sectionem,
 “ quando per duas stetit horas. Supernatabat in
 “ fero suo placenta; sed plerumque tamen in
 “ uno vel altero patinae latere affixa haerebat;
 “ quo autem diutius stetit, eo minor evasit. Si
 “ eum decem aut circiter horas servaverim,
 “ tunc saepius rubescebat leviter serum, quod
 “ motui navis attribueram. Ubi superficies pla-
 “ centae madefacta fuit fero, amisit rubrum,
 “ quem habuit colorem, et nigricantiorum con-
 “ traxit; in nonnullis reperi quoque crustam sub-
 “ viridem in superficie placentae, caeteroquin
 “ alii erat similis.

“ II. In confirmato autem scorbuto, talem
 “ propemodum sanguinem inveni qualis in pri-
 “ mo fuit statu, hoc tantum discrimine, quod
 “ ex venis difficiliter profilierit, atque inter stil-
 “ landum nigricantiorum exhibuit colorem
 “ quam

“ quam primus. Saepius candidum linteolum
“ ad eum excipiendum supposui brachio, ac-
“ tutum semper concrevit, et guttulae maculas
“ ea fere reliquerunt magnitudine, qua fuerunt
“ illapsae. Quando sanguinem per plures tenui
“ horas, inferior placentae pars deposuit negri-
“ cantem caenosam materiam, floccorum adin-
“ star, et facta est filosa, simulque serum evasit
“ rubellum; nunquam tamen servavi sanguinem
“ ultra decem horas. Hoc in statu, tenui, sub-
“ viridique pellicula frequenter contacta fuit
“ placenta; insuper, difficiliter secessit serum a
“ sanguine, semperque ejus minor, quam in
“ primo statu, secernebatur quantitas.

“ III. In tertio statu fuit sanguis nigerrimus,
“ succo atramenti consimilis, et plerumque in
“ superficie tenuem subviridem pelliculam con-
“ traxit, quam a sanguine abstrahere potui fa-
“ cile, suumque difficulter separavit serum. In-
“ super

“ super placenta non tam firmiter cohaesit,
“ quam illa primi ac secundi sanguinis, nec
“ facile poteram eam tractare, nam cito abibat
“ in grumos. Circa internam vasis superficiem
“ apparebat amurcosa, flocculenta, nigraque ma-
“ teria : Fuit ea ex parte placentae inferiore
“ quae vasi adhaesit egesta. Plerumque san-
“ guis serum suum in media placentae parte
“ separavit, et placenta, quae saepius in vasis
“ haeserat fundo, ab eo fuit obtecta, et si diu
“ stetit rubellum evasit serum, quod certe a
“ motu navis productum fuit. Semper tamen
“ contraxit coagulum, atque separavit serum,
“ sed insula semper mansit major, quam in
“ primo sanguine; serum gustui acre fuit.’

Atque sic sanguine e venis detracto depicto,
pergit ad accuratam expositionem illius, sectio-
nibus cadaverum considerati, eorum, qui hoc
morbo perierant,

C

“ imo,

“ imo, In portu Neapolitano obiit homo,
“ qui per totam hyemem scorbuto laboravit;
“ inter symptomata quibus effectus erat, unum
“ tantum hic narrabo, nempe ingentem in ge-
“ nibus ejus tumorem, crepitationem, atque
“ stridorem, in eorum articulatione. Aperto
“ cadavere, profluxerunt aquae turbidae de-
“ cem et ultra librae, quae ingratum cadave-
“ rosamque sparserunt odorem, viscera abdomi-
“ nalia apparebant albida; hepar atque lien
“ adeo corrupta, ut ea manu in pollinem facile
“ potuissem redigere; mesenterium inveni glan-
“ dulosum, pulmones subduros, sed non adeo
“ concretos, ut in praecedentibus; in corde,
“ praeter nigrum coagulatumque sanguinem re-
“ perta fuit materia polyposa; cum articulare
“ genu capsam diffecuissem, effluxerunt quatuor
“ unciae materiei colore flavo subviridi, foeten-
“ tis, quae articuli hujus cartilagines fere in
“ totum consumsit, imprimis juxta internum ro-
“ tulae

“ tulae vel patellae partem ; illicque in cute ap-
“ parebant sublividae maculae ; tota caeterum
“ cutis rubebat, et quodammodo crassior erat
“ in iis locis, quam, ubi nullae apparuere ma-
“ culae ; sub maculis cellulosa fuit rubella et livi-
“ da ; similem habuit interna cutis pars colo-
“ rem, sed quo magis exteriora tendebat, eo
“ rubicundior evasit cutis, in medio nempe ma-
“ culae dissecta cute.

“ 2do, Aperto cadavere hominis qui fame et
“ scorbuto fuit enectus, inveni omentum corrup-
“ tum, hepar cum magnitudine insigni, duritie-
“ que, vesicam fellis atra bile, quadantenus vi-
“ ridante turgentem, mesenterium nigris ac ru-
“ bris tuberculis maculatum ; pulmones recte se
“ habuere ; sed dexter cordis ventriculus conti-
“ nebat nigrum et coagulatum sanguinem, atque
“ nonnihil polyposae materiae, ut in praecedentibus
“ sectionibus.

“ 3tio,

“ 3tio, Alia adhuc aperui cadavera a scor-
“ buto internecta, et inveni in plerisque pul-
“ mones subduros, vasa nigerrimo sanguine tur-
“ gida, in dextro cordis ventriculo sanguinem
“ coagulatum, atque materiam polyposam, sese
“ extendentem in vasa majora.

“ Eandem propemodum observavi rem, in
“ cadavere hominis scorbuto interempti, cui
“ decem circiter dies ante mortem tumescere
“ inceperunt crura; neminem adhuc tantis vidi
“ obrutum fuisse miseriis, quam illum qui omni-
“ bus fere scorbuti symptomatibus affectus erat;
“ crura per tres circiter menses adinstar ligni
“ dura habuit, et tamen appetitu atque mentis
“ praesentia ad ultimam usque vitae horam
“ gavissus est. Miser, qui praeter morbum,
“ quo conflictatus est, nec stratum nauticum,
“ nec stragula, nec vestimenta, neque etiam
“ fere locum habuit in navi; nam ob pedicu-
“ lorum

“lorum copiam, quibus tectus fuit, nusquam
“perferre voluerunt eum commilitones. Tan-
“dem contractis pedibus, concurvatoque cor-
“pore, in fabri ferrarii scamno, sub craticulis,
“pluviaeque, atque frigori expositus, in me-
“dium Januarii usque, vitam hanc miserrimam
“patienter protraxit, tuncque eam cum morte
“commutavit. Dissecto cadavere, nullam in-
“veni inter cutem atque musculos aquam;
“inter obliquos interque horum membranas et
“musculos rectos, uti inter obliquos et transf-
“versos, tandem inter musculos abdominales et
“peritoneum, loco aquae in praecedenti sec-
“tione observatae, flavam pellucidam reperi ge-
“latinam, quae adeo firmiter cohaesit, ut facile
“potuerim manibus tractare sine colliquatione;
“sinus atque dexter cordis ventriculus sanguine
“nigro coagulato turgebant; ostendebat quo-
“que se materia flava polyposa inter arteriam
“pulmonalem extensa.”

Hic

DE SCORBUTO, &c.

Hic autem caeteras causas scorbuti quae fictae fuerunt dimittimus, ut interea investigamus utrum in febribus malignis fluidum vitale ea signa putredinis habeat, crassique solutae, quae ad hypothesein septicam firmandam necessaria sunt. Si Lind, Clarke, Pringle, interrogamus ut et alios scriptores, invenimus argumenta innumera in illo morbo sanguinem non modo cogi posse, sed et saepe crustam coriaceam habere. Quum hic statum sanguinis in typho depinxerit ipsissima verba proferam : “ The blood has been found
“ so various, that we cannot predict what will
“ be its appearance ; for though commonly it is
“ little altered, it has been found fizy, not only
“ on the first attack, but after the fever was
“ well formed. The worst kind is when the
“ crassamentum is resolved ; but this does not
“ happen till the disease has continued many
“ days.”

Doctor

Doctor De Haen, de febribus petechialibus, exemplum profert in quo sanguis, in ultimo morbi stadio, crustam coriaceam ostenderit, quod igitur narrabimus. *

“ Hoc verno tempore proximi elapso, foemina
 “ 22 annorum febre valida laborans, quinto sui
 “ morbi die ad nos delata est, exstantibus jam
 “ tum petechiis. Vere ardens febris erat, ter-
 “ tiam eo die habens exacerbationem. Sanguis
 “ hoc die vena missus, crustam formabat por-
 “ tionem rubram densitate superantem. Die
 “ septimo ad quartam, eamque prioribus longe
 “ mitiorem, exacerbationem, febris sudore et
 “ urina maximam partem judicata, ad nonum
 “ vero diem in quinto, eoque omnium levissimo
 “ insultu, urinis ac transpiratione integre judica-
 “ batur, novem diebus perstabant petechiae.” Et
 in altera parte ejusdem libri, ait. “ Advertimus
 ‘ quoque

* Rat. Medend. in Nosocomio Practica Vindobonensi.

“ quoque exanthemata vel petechias, putridae
 “ sanguinis solutioni proprie non debere, cum
 “ post eorum exitum, idem sanguis etiam itera-
 “ to missus densissimus fuerat.”

Proferemus quoque quaedam de sanguine
 ejusdem viri experimenta.

“ Centies viderunt mei auditores, sanguinem
 “ malignis in morbis spissum, ingentique corio
 “ tectum: ita quidem ut in febre cum pulsu
 “ debilitatem simulante, cum urina sive natu-
 “ rali, sive foetida, cum extantibus aut pete-
 “ chiis, aut scarlatina pessima, aut morbillis,
 “ variolisque pravi moris, sanguinem conspex-
 “ erunt, vel crusta tectum ingenti, vel in rubra
 “ parte vix cultro perscindendum, vel etiam
 “ omnibus bonum notis; idque adhuc paucissi-
 “ mis ante mortem horis: et e contrario in
 “ acutis inflammatoriis, in quibus rubram par-
 “ tem

“ tem densum corium saepius contegit, haud
“ raro tamen aut compactum sanguinem sine
“ crusta, conspexerunt, aut aequae in crassi-
“ mine, quam in tegmine, dissolutum; longe
“ autem adhuc crebrius in priore vasi concre-
“ tum, in altero solutum, in tertio crusta alba vix
“ scissili tectum, in quarta solutum; idque iterum
“ mutato in alia phlebotome singulorum ordine;
“ absque ulla regula aut dissoluti sanguinis,
“ aut compacti, aut inflammati, ad primum ul-
“ timumve jactus impetum, aut ad jactus cele-
“ ritatem, tarditatemve, ad majorem minoremve
“ aperturam, seu lumen ut vocant, sed inverso
“ saepe ordine, tempore modoque.

“ Rogabit forsan quis, Si per omnem mor-
“ bum, decies pluriesque missus sanguis, et cras-
“ sus perpetuo, et inflammata pelle tectus esset;
“ et ex adverso si in aliis morbide cursu toto,
“ sanguis etiam pluries effluens, vix cohaeret

D

“ crustaque

“ cruſtaque careret? Reſpondeo, imo, A cauſis
“ quinque expoſitis patuit non exhibere ſolere,
“ imo ne exhibere quidem poſſe, ſanguinem vaſe
“ exceptum, ſive ſimiles, ſive omnes, quas in
“ pleno corporis rivo habet, dotes ac proprieta-
“ tes. In vivis animalibus, experimentum ur-
“ gens, vidi protinus mutari aperto corde, ma-
“ jorive arteria, ſanguinem, ab exhalatione ſub-
“ tilioris auræ, ab aeris miſtione, ab heteroge-
“ neis in aere volitantibus, ab ſphaeræ frigore,
“ a vaſorum convulſione.”

2d, Reperi in multis admodum aegris uno
die ſanguinem prodire diſſolutum, alio die con-
cretum.

Denique in febribus putridiſſimis, in quarum
his miliaria, illis petechiae, aliis iterum variolae
prodierant, ſanguinem nobis frequenter viſum
eſſe, aut condenſatum duntaxat, aut et craſſo
corio

corio tectum, idque aequè in paucioribus, qui tandem obierant in illis, ac quibus rediret admodum falus.

Hae res, ut puto, pathologiae humoralis fundamentum valde infirmant, quippe quae legibus oeconomiae animalis contraria sit.

Doctrina antiseptica, structa supra theoria principii septici, quod operetur in creandis morbis malignis, ut vulgo dicuntur, reducendo fluida corporis in statum corruptum et putrescentem sese erexit. Quae quia late se diffudit magnam vim exercuit in dirigenda praxi medica; hanc praxin facile apparet esse partem necessariam pathologiae humoralis, quae sanguinem motui perpetuo intra corpus humanum expositum, et actione vaforum continentium mutatum, porro cum principio vitali systematis in genere intime unitum, tanquam fluidum considerat ex toto passivum

vum et iners obnoxiumque mutationibus et materiae vita carentis decompositioni. Ab hoc principio pendet apparatus a Pringelio structus, ad virtutes antisepticas diversorum corporum monstrandas et conferendas; nec sine admiratione videmus, eodem tempore, ubi crassa scholarum pathologia incipiebat doctrinae de solido vivo cedere, systema receptum, a quo actio corporum in organizationem vivam compagis humani colligebatur, ex operationibus eorum in corpora animo carentia, licet neque sanae rationi neque inductioni legitimae consentaneum sit. Commemoravimus jam hypothesein qua nitetur causa proxima typhi a fautoribus pathologiae humoralis recepta. Restat ut judicemus utrum modus medendi antisepticus ex illa theoria deductus, sibi ipsi constet, aut applicare possit ad levamen affectionum morbosarum. Quod primum notatu dignum occurrit Pringelii experimenta consideranti, est immensa illa collectio medicaminum antisepticorum,

eorum, eorumque inter se incongruitas, quippe quae nunquam antea conjuncta fuerint in unum; sunt revera, secundum Pringelii experimenta, duo tantum septica, (nisi forte salem communem pro quantitate diversa aut pro septico aut pro antiseptico habeamus), nimirum testacea et cretacea; res diversissimae naturae implent catalogum septicorum, acida et alkalia fixa pariter ac volatilia, metallica corpora, sales neutri, et terrei, olea essentialia et empyreumatica, herbae, &c. et haec mixtura heterogenea, et secum pugnans, ita ut limites peculiare et miri quibus ultima classis circumscribitur, dubia validissima contra veritatem doctrinae suggerunt; quod si facta ipsa contemplemur, potentissima argumenta occurrent, cur credamus, experimenta extra corpus facta, nullam justam conclusionem dare de effectibus rerum intra corpus agentium.

Si

Si hujus rei exempla afferre velimus, statim pateret, res dotibus antisepticiis levibus vel nullis praeditas extra corpus, potentissimas esse, ad symptomata morborum putridorum levanda; validissima antiseptica non magnae utilitatis esse, dum ea quae secundum experimenta cum aliis collata leves vires antisepticas habeant, efficacissimum praebeant remedium; denique res quae in officina investigatoris putredini resistent, in corpore symptomata putrida dicta generare. D. Milman varia facta citavit, quibus hoc firmatur. Haller exempla multa collegit, in quibus usus alkali fixi et volatilis, quae, secundum Pringelium, antiseptica tantae dignitatis sunt, septica symptomata gigneant; decoctum theae memoratur tanquam magnas vires antisepticas possidens. Exemplum tamen collegio medicorum a Dr Milman traditum, quam parum hae conclusiones ad vivam machinam pertinent, monstrant; nam in illo memorantur duae mulieres pauperes

pauperes quae per tres menses solo infuso theae, sine ullo alio praeter panem nutrimento se aluerint, et quae scorbuto oppressae, veris hujus morbi et gravissimis symptomatis miseri excruciabantur. Factis, quae medela morborum putridorum vocatorum, suggerit ad examen theoriae antisepticae applicatis, hujus imbecillitas adhuc clarius, ut spero, elucebit. D. Pringelius mensura instituta, cui per collationem vires aliorum corporum antisepticas referret, investigavit, et communicavit dotes hujus generis proprias immensae multitudinis corporum. At his exprimentis et ratiociniis cum methodo medendi revera adhiberi solita in typho et scorbuto collatis, difficultates removeri nescias invenimus; nam in priore affectione, ubi massa sanguinea tota quanta putredine corrupta creditur, antiseptica primi loci in catalogo, ut camphora, borax, alkali volatile, &c. sanationem non expediunt; e contra, fruges vi septica perexigua praeditae, salutem reddere valent.

valent.* Quin imo idem effectus jusculem animalium est, quorum vires antisepticae, per experimenta

* Quum nolimus justum credere, certas conclusiones facere de causis morborum proximis e phaenomenis, actione corporum extra systema ordiundis, non possumus non hic quid observavimus annotare, perlectis quibusdam dictis et experimentis Pringelii, in quorum parte aliqua, quum opus illi esset verbo fermenti, monet hoc non ita esse intelligendum, tanquam credat, quidquam chemico processui analogum in corpore locum obtinere. Ad experimentum tricesimum sextum memorat, unciae lactis recentis se addidisse guttas aliquot humani sanguinis crassamenti putredine soluti, et phiala hanc mixturam continente communi centum graduum calori exposita, paucas post horas, contenta effervesce, magnum motum intestinum cieri, ingentem vim aeris liberare, acidum formare a quo lac concreveret; sed haec indicia chemicae fermentationis. In alio experimento, mixtis quatuor uncis lactis cum duabus drachmis sanguinis corrupti, post sex septemve horas, per quas infusum tranquillum fuerat

magna

experimenta adhuc facta, prorsus contemnendae esse debent. Res adeo nota ut vix necesse sit repetatur, quam valida sint pathemata hilaria, ad morbum depellendum. Auctores summa fide digni narravere, milites, tanta vi hujus morbi languentes ut officium praestare nequirent, jucundis rumoribus, aut hoste appropinquante, stationes cum vigore petiisse et fervere, quae

E omnia

magna fermentatio coorta est; obturamentum vitreum expelli et spumae extra lagenam, cujus dimidium tantum impletum erat, extrudi. Hinc concludit, quia lac considerandum sit tanquam herbae aliorumque frugum, succus parum naturae animali adsimulatus, indicari quam obnoxii sint fruges ad fermentandum cum putridis; si igitur huic caeterisque pathologis humoralibus cedere vellemus, in scorbuto, fluidorum putrescentiam existere facile nobis adpareret, quam ineptum sit materias lacteas aut ex frugibus sumtas, tunc exhibere; nam cum sanguine corrupto mixtae, chemicus fermentationis oriretur processus, qui oeconomiae animali prorsus inimicus esset.

omnia ad typhum aequè pertinent. In hoc morbo fertur fermentum septicum sanguinem intrando, totam massam in putredinem rapuisse, ita ut fortissimis antisepticis opus sit. Horum quae validissima experimentis demonstrantur, Valeriana Sylvestris, guaiacum, et camphora, similiaque sunt. Quam tamen haec nullius momenti sint, si illis unice fidatur, non est quod dicamus. At cortex Peruvianus cujus in enumeratione virium corporum diversorum antisepticarum extra corpus potestas vix notatu digna videtur, summae tamen utilitatis est. Opium porro, cui nullam virtutem putredine inimicam experimenta dederunt, et vinum viribus omnium debilissimis ejusdem generis gaudens, praestantissima remedia sunt. Pathemata deprimentia vim typhosarum febrium augere, earumque progressum internecivum late diffundere, bene notum est; spem contra, et caeteros animi adfectus excitantes, eundem morbum co-

ercere

ercere et suspendere firmatur testimoniis junctis optimorum scriptorum; quam rem tamen nulla cum doctrina antiseptica connexa theoria explicat.

Redeamus nunc ad alteram, quam fingunt, scorbuti causam proximam, quae, secundum quosdam, imprimis autem cel. Cullen, salino fluidorum statu constat. Sit mihi fas, pace tanti viri, quae cogitem, exponere, licet ejus judicium maximi aestumem, illustrissimi illius quondam Professoris, et Doctoris mei quem semper ploratum, semperque honoratum habebo, cui omnes docti tot observata utilia debent, ut illi fere uni nomen luminis medicinae pertinere videatur. Nam quae medicinae pars innumeris ejus additamentis et castigationibus caret? Annon de hoc summo jure dici potest,

Exegit monumentum aere perennius,

Regalique situ pyramidum altius,

Quod

Quod non imber edax, non aquilo impotens
Possit diruere, aut innumerabilis
Annorum series, et fuga temporum?

Quum vero illius doctrina ipsius libris eleganter et cum cura expressa legatur, ut illustrare eam, vanum et arrogans, exscribere autem supervacaneum foret; hoc tantum faciam, ut vobis, Professores hujus almae academiae illustres, mea ipsius de illa doctrina observata, futilia forsân et levia, tradam; nam theoria Culleni antiquioribus quidem potior firmo tamen fundamine destituta videtur.

Ut haec doctrina vera demonstretur, tria prius stabilienda.

I. In omni exemplo, usum salitorum excellentem scorbuti causam esse.

II.

II. Existere in scorbuto salinam sanguinis conditionem.

III. Hanc, si existat, a sale oriri.

Ut ostendam, salita ad scorbuti generationem nequaquam necessaria esse, nil opus, nisi ut referam lectorem ad casus quosdam a scriptoribus collectis, de scorbuto terra apparente, nullo usu salitorum, aut mari, nautis carnibus recentibus et frugibus, abundantibus. Vid. Lind, et Milman, &c.

2do, Si status sanguinis praeternaturalis causa proxima sit scorbuti, ubi morbus, ibi status ille apparere debeat; nam morbus et causa proxima ab invicem discerni nequeunt; talem statum salinum autem haud semper adesse experimentis D. Lind ad amussim demonstratur. Hic centum aegrotis sanguine detracto, serum minime prae-

ter

ter naturam salitum invenit. Salem vero muriatum nullam vim habere scorbuti inducendi,* vel ex observato D. Lind, colligere est; nimirum aquam marinam aegrotis ejus epotam, scorbutum neque induxisse, neque inductum auxisset.

Eadem

* Idem arguit salus perfecta et supra solitum quam tuentur, qui salem marinum faciunt, etsi semper exponantur vaporibus tepidis a sale manantibus dum siccatur et purus reddatur. Observatum quoque fuit, homines nocte dieque in fodinis salinis Poloniae operari; neque tamen eos qui in fodinis habitant scorbuto laborare, sed e contra corporis salute et bono habitu gaudere.

Vide Hoffman, tom. 3. cap. 9. p. 57. de efficacia et utilitate Salis Communis, &c.

† Cel D. Lind narrat, Martin affirmasse, multos classis suae duces usum ejus per totam navigationem adhibuisse; quid quod inter quosdam nautas mos increbuit, scorbuto saeviente, aquam marinam pro leni purgativo fumere, symptomatis nullo modo auctis.

Memorat

Eadem conclusio redit, eodemque jure ex iis exemplis, in quibus usus salitorum diuturnus morbum

Memorat quoque se eandem psoricis, et ulceribus crurum pertinacibus affectis, dedisse, cum optimo effectu praesertim in hoc exemplo. Sed nullus in eodem cursu per mensem perseverans, vel minimum scorbuti vestigium ostendit: Quare extra dubitationis aleam esse colligit, scorbuti causam, aquam marinam non esse. Sumpsit duos aegrotos, ad diversorum medicaminum effectum tendendum, cum gingivis putridis, cruribus tumidis, et genibus contractis. His semilibram et ultra aquae marinae per diem propinavit, usque ad diem quartam decimam, quae nonnullis profuit. Nam postea quoque idem experimentum et alii instituerunt. Saltem nulli unquam scorbutici ex ejus usu pejus se habuere. D. Grainger, qui ejus usum multis exemplis viderat, quaerit, annon scorbuto mederi possit? Quae omnia demonstrant, aquam marinam corpus minime in hunc morbum proclive reddere.

morbum minime genuit,* ut in navigationibus viri illius nunquam fatis deflendi Cooke, in quibus, ratione benevola et sapiente nautarum diaetae, vestitus et animi affectuum, habita, scorbutus minime adparuit, licet usus salitorum ad finem continuaretur. Qui hujus rei accuratam narrationem cupit, adeat Pringelii orationem ad societatem regiam, quum numisma Cooke traderetur.

Atque

* Ut in navibus Ansonii, Mexicanum littus relinquentibus.†

† Dr Mead, qui statum eorum bene novit, notat, illo tempore, carnes recentes, et magnam copiam aquae pluviatilis, nullius usus fuisse, p. 100.

Salitas carnes nil quandoque ad morbum contulisse, ostendunt multi Germani et Hungarii, illo morbo defuncti, qui neque salem, neque carnem porcina[m] ederant, quum caro bubula parce veniret.

Ruffici milites eodem correpti, licet salitis non utentes.

Atque sic infirmo fundamento humoralis pathologiae pro virili detecto, inspiciamus nunc doctrinam de fermentatione et assimilatione exanthematibus tributis, imprimis rubeolis et variolis.

Qui hanc partem humoralis pathologiae defendunt, (quae vix verosimilior est, quam explodentium nitro-sulphureorum salium, acescentisque fluidi nervei descriptione apud Willisium, virum animo fingendi cupido), credunt, materia variolosa, vel per inoculationem vel infectione naturali resorpta, fermentationem oriri, qua magnam fluidorum partem variolosae materiae assimilari, quod assimilatum sit, e corpore evehi, partim perspiratione insensibili, partim depositione in pustulas; porro, quamvis copia ita assimilata sit in diversis hominibus prope eadem, tamen copiam per hos modos eliminatam

F

valde

valde diversam esse, ita ut plus minusve insensibili perspiratione evehatur.

Secundum eos, cujus haec sententia est, existit,

I. Fermentatio.

Fermentationis nomine venit processus chemicus, quem generatio fluidi elastici comitatur, dotibus corporis simul multum mutatis, et in naturam specificam ejus rei, a qua fermentatio cietur abeuntibus.

Si autem processui, quo materia variolosa gignitur ullae partes desint, earum quae ad caeteras fermentationes pertinent, concludendum jure erit, illum processum aut non esse fermentationem aut esse fermentationem sui generis, quod idem esset aliis verbis dictum: Ut primae

mae hujus doctrinae parti obviam eatur, nil opus est, nisi ut observemus, nullam elastici fluidi aut generationem aut extricationem in variolis unquam visam fuisse, quod revera si esset, statim aegrotum morte afficeret.*

Igitur fermentatio non est : Sed,

II.

* Etsi Pringelius ex experimentis suis collegit, symptomata scorbuti posse oriri ab aeris intra vasa actione, vel ex toto liberi, vel cum fluidis minus arcte connexi, fatetur tamen, se statim mente concepisse quae contra talem sententiam possent objici; ex consideratione experimentorum in quibus animalia, in quorum venas esset injectus, extemplo convulsa procubuerunt. Ut hoc argumentum fallat, dicit, plus aeris, quam circuitui sanguinis amicum sit, in venas immissum esse; minoris copiae immisioni forsan animalia superfutura esse; quamvis non sine motu sanguinis abnormi, syncope, paralyfi, aliisque nervorum affectionibus, pro copia immissa.

Porro

II. Dicitur magna pars fluidorum naturae materiae variolosae adsimilari; sed non certiores reddimur

Porro citat quosdam ex accuratissimis naturae contemplatoribus* afferentes, aëra levi flumine, et parva copia, citra mortem experimenti gratia in venas animalium injectum fuisse.

Alterum suae sententiae argumentum inducit experimenta cum animalibus, in vacuo recipulo retentis, quae toto corpore tument, simul aer extrahitur, convulsionibusque afficiuntur; tamen, aëre rursus admisso, restaurantur,

* Vena nempe jugularis vivi canis inflatur, protinus coagulatur sanguis, et cita mors sequitur; liberum aeris per sanguinem iter, sed et paucò aëre injecto, neque necatis animalibus intermittens fit (Redi vol. vi. p. 223.) respondit dudum Bergerus posse bullas magnas aeris frigore suo coagulare sanguinem, et immeabilitate obstruere vias; neque ideo aeris minimas particulas sensim et parce admistas eadem mala facturas. Haller. not. in Boerh. Praelect. Physiolog. vol. ii. p. 208.

reddimur utrum tota sanguinis massa hanc mutationem subeat, an singulae tantum ejus partes, quales

rantur,† et postea interrogat; nonne extremi scorbuti symptomata ea referunt quae talia animalia patiuntur?

Dicunt enim, quibus casus pessimi observabantur, aegrotos vagos sed intollerabiles habere dolores, subito euntes redeuntesque, venae sectione semper auctos; tumere diversas corporis partes, mira ratione; obnoxios eos esse stupori crurum subito et brevi, convulsionibusque et parlysi generis novi;‡ ad quae omnia, pace lectoris, addit, effectus ponderis atmosphaerici subito mutati; qui quum in his constitutionibus forsan graviores sint solito, quod antea conjicerat, confirmare videantur, de nexu laxiore sanguinem

† Boyle Physic. Mechan. Exper. & in Phil. Transact. abrid. vol. ii. chap. i. Mem. de L'acad. R. de sci. a. 1700.

‡ Poupart quoque memorat, de sectionibus mortuorum ex scorbuto Parisiis, 1699; plurimos in decursu morbi ingentes tumores trunci corporis, brachiorum, manuum, pedumque habuisse, speciemque praebuisse aere inflatorum.

quales sunt, serum, lympha, ruber sanguis, licet vero ex aliis horum scriptorum verbis colligere esse, serum quod credunt ita assimilari.

Sed tota haec opinio jure hypothetica videri potest, et nullis argumentis stabilita, donec illi vena aegroti variolis affecti, tempore febris eruptivae tusa, monstrarint nobis partem aliquam sanguinis

nem inter et aera, in habitu scorbutico; quodque revera experimenta paene extra dubitationis aleam posuerunt. Sed nos non possumus quin suspicari aeris multo minorem portionem, quam quae a fermentatione gigneretur, si intra corpus fieret, brevi tempore, animalia occisuram esse.

Eidem causae, expansionis nimirum aeris in sanguine existentis, tribuit sensus ingratos eorum qui montes scandunt excelsas. Sed haec phaenomena, me judice, melius referuntur ad pressuram atmosphaerae solitam detractam, ad defectum ex hoc portionis alicujus, ad sanam respirationem pernecessariae; denique, ad frigoris effectum. Firmant observata thermometrica aëronautarum, qui nuper ad altitudinem miram septem millium pedum vecti sunt.

fanguinis sic mutati circumeuntem in vasis, per dotes sensibus obvias dignoscendam; nam assimilatione dotes cum essentiales tum sensibus obviae mutari procul dubio debent.

Atqui objici potest tanquam argumentum adfimulationis, sanguinem per cursum morbi e venis missum variolas insitively communicare posse; primo vero haec opinio quoad variolam nulla experientia, quoad rubeolam unius tantum nititur; quodsi vero credimus viro omni honore fideque digno, tamen nullum argumentum pro doctrina ad quam stabiliendam citatur praebere potest.

Adest enim modus idem explicandi verosimilior; censendo nimirum sanguinem viri variolosi vehiculum quasi fieri, hoc per illum misceri et diffundi, et ad valde irritabilia cutis exhalantia vasa vehi, ibique specificè stimulans inflammationem

mationem ciere, actionemque secretionis mutando, pus sibi simile formare; qua vero ratione haec mutatio fiat, quaeque sit, et in genere, quae sit diversitas actionum secretoriarum, status hodiernus medicae philosophiae imperfectus non valet expedire; fateor tamen hancce explanationem et elegantiores et fide digniores mihi, quam assimilationis hypothesis, videri.

Porro, haec opinio qua credimus materiam variolosam non nisi diffundi per sanguinem, explanationem praebet diversae virulentiae variolae insitivae et vi naturali acceptae; nam in altero exemplo ea portiuncula sola quae ex pustulis circa partem inoculatam absorberi potest, miscetur et diffunditur per sanguinem; ibique febrem excitat per extremorum vasorum irritationem. In naturali infectione, quantitas in corpus recepta et major esse potest, et plerumque revera est, ob superficiem absorbentem viro expofitam,

fitam, at haec res nullam explicationem admittit, si credimus quantitatem adfimitatam caeteris paribus esse eandem.

Est tamen una res ad variolas pertinens quae facilius explicatu videtur ex theoria humoralis, quam ex ea, quam proponimus. Observatum fuit, quoties ex intemperato usu regiminis antiphlogistici a Sutton laudati, dum variolae infectione communicantur, eruptio non tam copiosa fuerit quam necesse esset, sanitatem aegroti ita fractam fuisse, ut restaurari nequiret, eumque tandem obiisse morbo quodam diuturno, qualis est atrophia, &c. Dr Adair, in tentamine suo de effectibus periculosis praeparationis Suttonianae, exempla quaedam huc pertinentia refert, similiaque nonnulla inveniuntur in Doctoris Duncan Commentariorum Medicorum libro octavo; dici potest hos malos effectus procul dubio ortum debuisse retentioni materiae variolosae in

G

fangvine,

sanguine, eidemque postea in diversa corporis organa depositae. Sed nobis videtur contra hanc explicationem objici posse, hoc cui responderi nequeat, nimirum, quod si per omne id tempus materia variolosa sanguini immista esset, sequeretur, quamprimum postea vires corporis sufficerent ad materiem peccantem rejiciendam, semper eruptionem variolosam fieri debere, hoc, an revera fiat, lector ipse judicet; sed nisi fiat, hypothesis humoralis ruat necesse est; sed in variolis insitivis, corpus afficitur non materia inoculata, verum ea, quae gignitur per inflammationem topicam circa partem inoculatam. Nam materia sic generata absorbetur, et a lymphaticis vasis in venas vehitur, ubi sanguine miscetur, nequaquam vero assimilatur; perque arterias ad extrema cutis vasa portatur, et, inflammatione facta, suppuratio gignitur ei similis quoad speciem, a qua stimulus irritans oriebatur.

Ut

Ut autem febris a qua pustularum eruptio pendet, et quae semper inflammatoria est, saltem initio, gignatur, necesse est, ut stimulus sat magnus systemati applicetur; dato igitur stimulo materiae variolosae, febris inflammatoria mitior erit aut gravior, prout alii stimuli abstrahantur applicenturve, quales sunt, calor, ingesta, &c. Sed summa stimulorum applicatorum aut nimis parva esse potest (quod accidit multis Suttoni aegrotis, in quibus methodus medendi per frigus et famem immoderata adhibebatur), ita ut nulla inflammatio fiat; tunc autem nulla erit eruptio, aut numerus pustularum fere sine fine minui potest. Dr Adair, in dissertatione supra laudata, duo exempla refert quae, quia ad meam sententiam maxime faciunt, citabo. Dom. E. ipse cum familia ab uno ex Suttonis variolas accepit insitivas; domum redux nimis festinanter ad plenam dietam se contulit, novam habuit pustularum messem inflammatarum et suppurantium, quam

quam prior copiosiore, ex qua procul dubio alius quispiam insitione variolas accepisset.

Mulier quaedam variolas insitivas accepit; cupiitque majorem pustularum numerum quam qui adhuc apparuerat habere; inoculator, ut eam suaderet regimen ejus tenue esse utilissimum, permisit ei, ut assam vitulinam pranderet; habuit novam eruptionem.

Cessimus antea, quantitatem materiae variolosae ex inflammatione locali genitae in parte insitione affecta, semper esse fere eandem eodem stimulo gaudentem; quod tamen minus verum est; nam quum actio, per quam pustulae partis insitione affectae creantur, inflammatoria sit, certo certius per regimen antiphlogisticum minuetur; igitur debilitati methodo antiphlogistico excedente ortae, qua corpus postea actionis morbosae capacius reddatur, nequaquam vero retentioni

retentioni materiae variolosae in sanguine attribuenti sunt effectus illi pestiferi supra memorati.

Febris secundaria variolarum exemplum dat memoratu dignum legis oeconomiae animalis, saepenumero se ostendentis, licet adhuc parum notatae, nimirum actionis alternae vasorum exhalantium et absorbentium. Observare licet, actionem horum vasorum raro simul cum vigore existere. In diabete, quum actio absorbentium cum intestinorum tum cutis valde augeatur, actio exhalantium mirum quantum minuitur; in hydrope contrarium fit; in variolis quamprimum actio secernens arteriarum cutis qua pus variolosum gignitur absoluta fuerit (nam quis hodie post experimenta et argumenta Brugmanni pus secerni negaverit?) actio resorptionis per aliquod tempus, ut videtur, interpellata, restauratur, fitque

fitque febris secundaria ex absorptione materiae variolosae.

Atque sic applicatione pathologiae humoralis ad variolas considerata, postremo pauca verba addam de ratiocinio illinc deducto ad proximam podagrae causam referente.

Multi medici credunt podagrae phaenomena morbosae podagricae materiei esse tribuenda, ita ut quum haec in extremitatibus fiat, fit verus inflammatorius status podagrae regularis; quum vero materia eadem, postquam ante secundum naturam in extremitatibus deposita fuerit, ulla ex causa, ut dicitur, repellatur, tum in partes nobiliores rejici et podagram retrocedentem fieri; quum vero materia haec ficta podagrae, ut creditur, existat in systemate, sed vires medicatrices naturae parum valeant, ut eam in extremitates ejiciant; ideoque in partes vitales, cerebrum, pulmones,

pulmones, &c. cadat, formetque apoplexiam, vel asthma, podagra dicitur metastatica. Non est inficiendum primo intuitu hanc opinionem verosimilem videri, et quae facilem et justam explicationem plurimorum praebeat phaenomenorum, tamen non possum, quin putem, eam infirmo niti fundamento, nec nisi imbecillis stabiliri argumentis; quare licet theoriam podagrae a Culleno celeb. nuper mortuo traditam perfecte sequi nollem, tamen quin omni alterae toto caelo anteponam nullus haesito. Huic podagrae theoriae ex humoralis pathologia sumptae objiciendum erit in ipso limine, quod, quum nulla materia specifica morbida demonstrata fuerit tanquam causa ejus, defunt directa hujus rei argumenta. Faten- dum quidem est, post paroxysmos podagrae regularis saepenumero iteratas, apparere in articulis depositionem materiae calcareae sub forma tophorum; unde nonnulli auctores, praesertim celeberrimus Grimmand, Professor Physiologiae Montpellienfis,

Montpellierensis, et Houissant collegerint podagram oriri ex materia terrea in systemate fluidorum excedente. Porro observandum est, hanc conjecturam valde confirmari, frequente conjunctione podagrae et calculosae diathesis in eodem homine, aut simul, aut ita ut altera alteram excipiat; haec autem, ut etiam quaedam ad officationem pertinentia, non quidem illi hypothese favent; indicant vero aliam oeconomiae animalis legem maxime generalem, nimirum, quando actio vasorum quorundam diu aucta fuerit, potius irritatione permanente, quam inflammatione subita et vere phlegmonica, actio vasorum nutrientium vel exhalantium depravatur, et oritur secretio materiae terreae morbosa et praeternaturalis; huic rei tribuimus officationem partialem cordis et arteriarum magnarum, imprimis valvularum; frequentiam calculi in systematis fractis et depositionem calcaream in articulis saepe ante inflammatione podagrica affectis;

affectis; credimusque hanc explicationem symptomatum veritati et rationi magis consentaneam esse, quam hypothesis supra memorata.

1mo, Quia dispositio tophosa in aegrotis arthriticis non fit inter paroxysmum podagrae regularem; quod fieret, si hujus materiae existentia causa podagrae esset; sed postquam paroxysmi tam acuti tamque frequentes fuere ut aegrotus usum extremitatis affectae perdiderit.

2do, Quia frequentes et subitae metastases podagrae ab uno ad alterum pedem, ejusque, ob pravam tractandi methodum, retrocessus faciunt, ut hypothesis de ejus generatione a materia morbifica valde abfimilis vero, et argumento destituta videatur.

3tio, Quia effectus retrocessus vel metastasis podagrae non respondent iis qui expectandi

H

essent

essent a translatione materiei morbificae ab una ad alteram corporis partem. Nam hi sunt in illo casu, nimirum, in retrocessu podagrae, inflammationes atonicae aliorum corporis organorum; in hoc vero, nimirum in metastasi podagrae tales vitalium organorum affectiones, quales solent ex ultima operatione stimulorum excedentium et praeternaturalium, oriri; in corde, nempe, syncope, et asphyxia, in pulmonibus, asthma, aut phthisis pulmonalis, ut in exemplo licujus auctori bene noti, nuper accidit;* in cerebro autem apoplexia.

EX

* Hoc mecum communicavit vir amicissimus Mackit-trick Adair, junior, M. D. Lubentissime hanc occasionem nactus, grates, licet haudquaquam dignas, persolverem viro, elegantia litterarum et omnibus bonis artibus praedito, quem tamen hae dotes diligentissima observatione minime averterunt.

“ How sweet an Ovid was in Murray lost !”

De

EX his judicamus humoralem pathologiam podagrae esse rejiciendam, quia explicationem justam phaenomenorum non praebet, quae magis rationi consentanea explicantur, ex hoc principio, esse podagram effectum status cujusdam solidi vivi in hominibus haereditate dispositis, operatione causarum quae leves videri possent oriundum; in iis vero, qui parum obnoxii sunt morbo hac speciali via, iis causis generatum, quae tarde et gradatim vires vitales exhauriunt, quales sunt intemperantia cibi, et potus validi, venus immodica, pathemata vehementia,

De felicissimo ingenio, queritur poeta, ab artibus maxime liberalibus exulanti, et laborum forensium taedio sese devoventi:

“Haud multum abludit imago.”

mentia, maxime si haec juncta fuerint cum pigritia.

Atque sic conati sumus afferre quaedam, quae faciunt contra ratiocinium de vitiis, ut videtur, fluidorum, ad quosdam corporis humani morbos explicandos, an felici eventu, quantove bonis avibus procefferimus nescimus; speramus, tamen, quia propositum nobis fuit, novas ad emendendam praxin vias sternere, rejiciendo quosdam errores quibus theoria foedata fuit; hoc bonum nostrum consilium expiaturum esse, in animis lectoris benevoli, imprimis vero corporis illius doctissimi et honorandissimi, cujus examini et censurae hoc tentamen crudum et imperfectum ex officio subjicitur, illos errores qui eorum acumen latere non possunt.

Hancce dissertatiunculam jam ad finem perduximus: Attamen, quam imperfectam eam esse haudquaquam

quaquam ignarus, vos, Professores doctissimi et cari amici, oro et obtestor in memoriam vocetis hoc opus esse primum; et leni manu corrigatis. Quid praecipue de vobis dicam, Professores eximii, quorum et publice praelectiones, privatimque colloquium, tantam utilemque artis medicae scientiam praebent? Grates quam maximas, quas effundit animus non fucatus, accipite. Et certe ingratus damnarer, si multa beneficia, quae tu, ante alios, Gregory clarissime, cujus ingenii laudes nunquam non meminisse juvabit, mihi contulisti, silentio praetermitterem.

FACULTATEM, quam nactus sum, publicam lubentissime arripio, gratias, quas possum maximas tribuendi Jacobo Innis, Armigero, in hac civitate degenti. Quam vellem, verba quaedam

dam essent simplicitati sacra, quibus, uti possem, sine ostentationis suspicione, ad exprimendum, quam ego mores ejus amabiles, indolem bonam, et liberalitatem summam aestimem, prout ex illo tempore, quo primo huc veni, eas dotes, nunquam non summa copia expertus sum! Defunt autem talia verba; quare nihil addam, nisi me valde cupere, in posterum (quodcunque demum mihi domicilium fuerit) pro tanta amicitia, tantaque liberalitate, facultates acquirere quae debeo illi retribuendi.

Quin et summae grates debentur amico optimo meo Marco Whyte, Armigero, ob benignitatem magnam, et attentionem quam in me medicinae elementis erudiendo, adhibuit.

F I N I S.

